

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

Kárpáti Magyar Krónika – XXV. (XXII.) évfolyam, 21. (323.) szám. 2021. november 1.

Írta: Zubánics László, Dupka György, Szemere Judit, Fuchs Andrea | A kiadás éve: 2021

Ez lesz 2021 novemberében

2021. november 1. Mindenszentek ünnepe.

2021. november 2. Halottak napja a keresztény világban.

2021. november 2–30. A Kárpátaljai Megyei Ukrán Zenés-Drámai Színház (Ungvár, L. Tolsztoj u. 12.) társulatának műsorterve novemberre:

Nagyszínpad:

- november 6. – Ray Kuni: № 13. Kezdés: 17.00 óra.
- november 7. – „Жменяки” Mihajlo Tomcsanyi regénye alapján. Rendező: Anatolij Filippov. Kezdés: 17.00 óra.
- november 13. – Pauls Putnins: Az éjjeliőr és a mosónő. Kezdés: 17.00 óra.

- november 20. – Robin Hawdon: Eszményi esküvő. Kezdés: 17.00 óra.
- november 21. – V. Sersun: Mit siratnak a fűzfák? (I. Karpenko-Karij műve alapján). Kezdés: 17.00 óra.

Gyermekelőadások:

- november 7. A. Filippov: Piroskácska, avagy kalandok a Kárpátokban (Charles Perott meséje alapján). Kezdés: 11.00 óra.
- november 21. – Grimm-testvérek: A brémai muzsikusok. Kezdés: 11.00 óra

Kisszínpad:

- november 2. – Neda Nezsdana: Az, aki az ajtót kinyitja. Kezdés: 18.00 óra.
- november 5. – Eric Assu: Menő látképek (16+). Tragikomédia. Kezdés: 18.00 óra
- november 9. – Dario Fo–Franca Rame: Rád várok, kedvesem. Kezdés: 18.00 óra
- november 12. – Karl Wetlinger: Maradj inkább halott. Kezdés: 18.00 óra.
- november 16. – Neda Nezsdana: Az, aki az ajtót kinyitja. Kezdés: 18.00 óra.
- november 19. – Mann M. Leo: Az örökös. Kezdés: 18.00 óra
- november 23. – A. Ivanova: A tanítóképzőből... Kezdés: 18.00 óra
- november 26. – A. Schmidt: Hotel két világ határán. Kezdés: 18.00 óra
- november 30. – Dario Fo–Franca Rame: Rád várok, kedvesem. Kezdés: 18.00 óra

2021. november 3. A tiszabökényi Árpád-házi Szent Erzsébet Játsszótér avatása, megáldása. Lebonyolító: Tiszabökényi Római Katolikus Egyházközség. Támogatók: a Miniszterelnökség Kárpátalja és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye együttműködésének és összehangolt fejlesztési feladatainak kormányzati koordinációjáért és a Kárpát-medencei óvodaprogramért felelős miniszteri biztossága, a Bethlen Gábor Alap. Közreműködő: a Tiszapéterfalvai Polgármesteri Hivatal. A projekt Tiszabökény első írásos említésének 800. évfordulója tiszteletére valól meg.

2021. november 3. Kerekasztal-fórum Ukrajna „Az ukrán mint államnyelv funkcionálásának biztosításáról” című törvényének alkalmazásáról. A tanácskozáson részt vesznek Ukrajna Etnopolitikai és Lelkiismereti Szabadság Állami Szolgálatának munkatársai, illetve a kárpátaljai nemzetiségi szervezetek képviselői. Helyszín: Kárpátaljai Nemzeti Kisebbségek Kulturális Központja (Ungvár, Pravoszláv part 20.). Kezdés: 13.00 óra.

2021. november 3–30. A magyar tudomány ünnepe alkalmából ebben az évben is számos ismeretterjesztő előadással várják a közönséget a szervezők. A rendezvénysorozat idén az online térbe költözik, az előadásokat élőben közvetítik.

2021. november 4. A Dakh Daughters Band együttes koncertje. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Ukrán Zenés-Drámai Színház (Ungvár, L. Tolsztoj u. 12.). Kezdés: 18.00 óra.

2021. november 4. Dupka György „Jön még egy új világ...”. A magyar '56 kárpátaljai kézikönyve című kötetének bemutatója a KMAT és az UNE UMOTI szervezésében. A rendezvény a magyar tudomány napjához kapcsolódóan valósul meg. A könyvbemutató tervezett helyszíne: Bercsényi Miklós Könyvtár (88000 Ungvár, Universitetska u. 14A). Egészségügyi korlátozás esetén a bemutató Google Meet-en követhető majd.

2021. november 4. Kárpát-medencei komolyzenei fesztivál a Kárpátaljai Megyei Filharmóniában. Négykezes zongoraművek Örmény József, Ukrajna érdekes művésze, a Lembergi Zeneművészeti Akadémia tanszékvezetője és Selejja Irén tolmácsolásában. Műsorvezető: Simon Rita. Az est során Ludwig van *Beethoven*, Maurice Ravel, Claude Debussy, Mozart, Márton István és mások szerzeményei csendülnek fel. Jegyek a helyszínen vagy a concert.ua oldalon válthatók. Helyszín: Ungvár, Színház tér 10. Kezdés: 17.30 óra.

2021. november 4–5. 21. Élőnyelvi Konferencia: [A határ, mint konvergáló és divergáló tényező a nyelvben](#). Online nemzetközi konferencia a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola) szervezésében. A rendezvény helyszíne tervezetten: Zoom platform. A rendezvényről bővebb információ a <https://hodinkaintezet.uz.ua/21-elonyelvi-konferencia-a-hatar-mint-konvergalo-es-divergalo-tenyezo-a-nyelvben/> oldalon található. Felmerülő kérdéseikre a 21.elonyelvikonferencia@gmail.com e-mail-címen kaphatnak választ.

2021. november 5–6. *Re: Open Zakarpattia 2021* nemzetközi fórum. A kétnapos fórum keretében 10 panelbeszélgetésre kerül sor, amelyek Kárpátalja és Ukrajna mindennapjait, illetve a megoldásra váró problémáit érintik. Bővebb információ a reopen.zakarpattia@gmail.com e-mail címen, illetve a +380673278074-es telefonszámon. Hamarosan működni fog a projekt webfelülete is: <http://reopen.zakarpattia.org.ua>.

2021. november 9. Pódiumbeszélgetés a Trianon 100 Kutatócsoport tagjaival a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem- és Társadalomtudományi Tanszéke és a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont szervezésében. A podiumbeszélgetés során a Trianon 100 Kutatócsoport tagjai – Ablonczy Balázs és Romsics Gergely – osztják meg gondolataikat, kutatási eredményeiket a hallgatósággal. A beszélgetést Szakál Imre, a Rákóczi-főiskola tanára moderálja. A rendezvény egyaránt szól a történész szakma képviselőinek és a téma iránt érdeklődő nagyközönségnek. A rendezvény lebonyolításának módja: személyes és/vagy online. A rendezvény helyszíne, ill. a platform, ahol elérhető lesz: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász, Kossuth tér) / Google Meet.

2021. november 9. A Kárpátalja-monográfia bemutatása (könyvbemutató). A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem- és Társadalomtudományi Tanszéke, illetve a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont munkatársainak tollából származó monográfia a mai Kárpátalja történetét mutatja be az őskortól napjainkig. A könyvbemutatót mindazoknak ajánljuk, akik érdeklődnek Kárpátalja történelme iránt. A rendezvény lebonyolításának módja: személyes és/vagy online. A rendezvény helyszíne, ill. a platform, ahol elérhető lesz: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász, Kossuth tér) / Google Meet.

2021. november 10. A Könyvelők Nemzetközi Napja – 2021. Tudományos-szakmai kerekasztal-beszélgetés a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Számvitel és Auditálás Tanszéke és Szakgimnáziuma szervezésében. Lebonyolítás módja: hibrid – jelenléti (offline) és késleltetett közvetítéssel online (Facebook), illetve online csatlakozó vendég esetében Google Meet platform. Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász, Kossuth tér, Gross Arnold terem).

2021. november 10. Prokofjev-koncert a megyei filharmónia szimfonikus zenekara és Ardian Erp neves zongoraművész közreműködésével. Karmester: Szvaljavcsik-Canyko Viktória, Ukrajna érdemes művésze, műsorvezető: Picur Natália. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Filharmónia, Ungvár, Színház tér 10. Kezds: 17.30 óra.

2021. november 11. Tudományos konferencia az ungvári unió 375. és a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye felállításának 250. évfordulójára a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék, illetve a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont szervezésében. A szakmai tanácskozáson az ungvári unió és a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye történetének különböző aspektusai kerülnek bemutatásra. A rendezvény lebonyolításának módja: személyes és/vagy online. A rendezvény helyszíne, ill. a platform, ahol elérhető lesz: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola / Google Meet.

2021. november 11–12. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Fodor István Kutatóközpontja a Biológia és Kémia Tanszékkel együttműködve méltatja a magyar tudomány ünnepét, emlékezve Széchenyi Istvánnak a Magyar Tudós Társaság megalapítását indítványozó 1825. november 3-i felajánlására. A rendezvény keretében biológiai és ökológiai tematikájú tudományos konferenciára, valamint könyvbemutatóra, illetve a Szikura József Botanikus Kert új

kutatóépületének avatóünnepségére kerül sor. A rendezvény lebonyolításának módja: személyes és online. A rendezvény helyszíne: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Ukrajna, Beregszász, Kossuth tér 6. / Szikura József Botanikus Kert. Nagyberég, Rákóczi Ferenc út 25., online: meet.google.com/rvr-svty-pfc

2021. november 12. Fialat Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciája a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány szervezésében. A rendezvény lebonyolításának módja: személyes/online.

2021. november 12–14. Kárpátaljai „Bozsole” Újborfesztivál. Helyszín: Ungvár, Bagolyvár (Rákóczi u.).

2021. november 12. Andrij Sinkevics (nagybőgő, Belarusz) és a Con-Temp Trió (Bacsinszka Ágnes – fuvola, Gázsó Katalin – orgona, csembaló, zongora, Havata Diána – hegedű) koncertje. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Filharmónia (Ungvár, Színház tér 10.) Kezdés: 17.30 óra.

2021. november 19. A magyar diplomácia napja a „CROSSROADS” Európai Integráció és Nemzeti Kisebbségek Központja és az UNE UMOTI szervezésében. Helyszín tervezetten: Ungvári Nemzeti Egyetem, Bercsényi Miklós Könyvtár (Ungvár, Universitetska u. 14.) / Google Meet.

2021. november 19. GULÁG–GUPVI-kutatók nemzetközi fóruma Beregszászon az Európa–Magyar Ház konferenciatermében (Beregszász, Széchenyi u. 59 B)

Tervezett program:

10.00–10.15 Nyitóbeszéd: **dr. Tóth Mihály** PhD, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke, az emlékkonferencia levezető elnöke. Megemlékezés: mécsesgyújtás, közös ima a mártírok lelki üdvéért a történelmi egyházak képviselőinek közreműködésével.

10.15–10.30 **Marosi István** görögkatolikus áldozópap, az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégium igazgatója, egyháztörténész (Beregszász): *A görög katolikus papok és családjaik üldöztetése Kárpátalján a kommunizmus évtizedeiben (1949–1989)*

10.30–10.45 **dr. Matkovits-Kretz Eleonóra**, a pécsi Német Kör elnöke (Pécs, GKNT-tag): *30 éves a Német Kör: a partnerszervezetekkel való együttműködés a malenkij robot kutatása és az emlékezetpolitika tükrében*

10.45–11.00 **dr. Molnár D. Erzsébet** történész, PhD (Beregszász, GKNT-tag), a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola docense: *A „malenkij robot” hatása a kárpátaljai magyar családokra*

11.00–11.15 **dr. Dupka György** történész, PhD (Ungvár, GKNT-tag), a KMMI igazgatója: *Adalékok az 1944–1947 között kivégzett kárpátaljai patrióták történetéhez*

11.15–11.30 **Kovács Sándor** turisztikai szakíró, helytörténeti kutató (Budapest): *A szovjet rezsim által elpusztított magyar emlékek az Ung-vidéken*

11.45–12.00 **dr. Zubánics László** történész, PhD (Gut), az UNE UMOTI magyar történelem és európai integráció tanszékének vezetője: *A kivégzett Benda Kálmán mérnök, a magyar Országház felsőházi tagja a beregszásziak emlékezetében*

12.00–12.15 **dr. Zékány Krisztina** nyelvész, PhD (Ungvár), az UNE UMOTI magyar filológia tanszékének vezetője: *A GULÁG-GUPVI témájú könyvek a szerkesztő szemével*

12.30–12.45 Meskó János helytörténész (Ungvár): *Betekintés a meghurcolt Durnevics Tódor (Latorcafő, 1904 – Javasz, 1954) izsnyétei g. k. parochus aktáiba*

12.45–12.00 **Bimba Brigitta**, a Debreceni Egyetem Történelem és Néprajzi Doktori Iskolájának abszolvált hallgatója (Bátyú, GKNT-tag): *Az ungvári Manajló Mária Teofília O.S.B.M., a Szent Bazil rend tagja, kórházi főnővér 1948 augusztusában lezajlott koncepció pere és következményei*

12.00–12.15 **dr. Botlik József** történész, PhD (Budapest), a Pázmány Péter Katolikus Egyetem docense: *Benda Kálmán vértanúsága* (írását ismerteti Dupka György)

12.15–12.30 **Walterné Müller Judit** történész-főmúzeológus (Pécs, GKNT-tag): *A szovjet kényszermunkára hurcolt emberek emlékére készült állandó kiállítás a Janus Pannonius Múzeumban (JPM) (szervezés alatt)*

Márkus Beáta: PhD, történész, a PTE BTK Történettudományi Intézet Német Történelem és Kultúra Délkelet-Közép-Európában Alapítványi Tanszék oktatója (Pécs, GKNT-tag): **„Csak egy csepp német vér”**. A német származású civilek Szovjetunióba deportálása Magyarországról 1944/1945 című monográfiáról. **(szervezés alatt)**

12.30–12.45 Kérdések, hozzászólások, zárzó.

12.45–13.00. Benda Kálmán emléktáblájának leleplezése a beregszászi Európa–Magyar Ház emlékfalán (az emléktábla adományozója a Beregszászért Alapítvány, elnök: Dalmay Árpád).

13.40–14.40 Állófogadás

16.15. Csöndes koszorúzás a sztálini megtorlás beregszászi emlékművénél.

2021. november 20. Megemlékezés, koszorúzás a Szolyvai Emlékparkban. Kezdet: 11.00 óra.

2021. november 22. A tiszabökényi Árpád-házi Szent Erzsébet római katolikus templom búcsúja Weinrauch Márió OFM, plébános-kormányzó celebrálásában. A szentmise után a templomkertben lévő emlékműnél koszorúzással egybekötött megemlékezés a mártírokra, a meghurcolt hitvalló papokra, a 77 évvel ezelőtt Erzsébet napján elhurcolt magyar és német férfiakra.

2021. november 22. A málenkij robotra, illetve háromnapos munkára hurcolt áldozatokról emlékeznek meg a helyi szervezetek a magyarlakta településeken.

2021. november 24. A 80 éves **Ferenczi Tihamér** költő köszöntése, *Üzenet* című válogatott verseskötetének bemutatója a badalói könyvtárban (Badaló, Mártírok u. 224.). Kezdet: 14.00 óra.

2021. november 25. A Szovjetunióba hurcolt magyar politikai rabok és kényszermunkások emléknapja alkalmából rendezvények a Kárpát-medencében.

2021. november 26. „A fekete négyzet. Balra az elválástól, északra töled...”. Színházi előadás. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Ukrán Zenés-Drámai Színház (Ungvár, L. Tolsztoj u. 12.). Kezdet: 18.00 óra.

2020. november folyamán. Író-olvasó találkozók, folyóirat- és könyvbemutatók, képzőművészeti kiállítások és egyéb, nem tömeges rendezvények.

VENDÉGSÉGBEN

2021. november 4–6. Magyarok jogvédelme a Kárpát-medencében 2021. Online konferencia a Kisebbségi Jogvédő Intézet szervezésében.

November 6.

Délelőtti előadások: magyar nyelven (moderátor: Csóti György)

09:00–09:30 Megnyitó – Csóti György (igazgató, KJI), Szili Katalin (miniszterelnöki megbízott, az Országgyűlés volt elnöke)

09:30–10:00 Kalmár Ferenc (miniszteri biztos, KKM) Magyar Európa tanácsi elnökség kisebbségjogi vonatkozásai

10:00–10:30 Brenzovics László (a KMKSZ elnöke): A kárpátaljai magyarok helyzete

10:30–11:00 Andrassy György (Pécsi Tudományegyetem – ÁJK, professor emeritus): Egy porosodó gyöngyszem: Az 1868. évi XLIV. törvénycikk a nemzetiségi egyenjogúságról

11:00–11:30 Beke István, Szócs Zoltán, Korom Ágoston: Székely politikai foglyok ügye, uniós szakasz

11:30–12:00 Tóth Mihály (tiszteletbeli elnök, UMDSZ): Az ukrajnai kisebbségek jogi helyzete a legújabb fejlemények tükrében

12:00–13:00 Ebédszünet

Délutáni előadások: angol nyelven, magyar nyelvre történő szinkrontolmácsolással

(moderátor: Dabis Attila)

13:00–13:30 Tokár Géza (Research fellow, Forum Institute for Minority Research - Slovakia): The Hungarian Minority as a Security Threat in Slovakia's External Communication

13:30–14:00 Davyth Hicks (Secretary-General, ELEN): The European Language Equality Network and the Protection of Linguistic Rights in Europe

14:00–14:30 Òscar Escuder i de la Torre (President, Plataforma per la Llengua - Catalonia): Best Practices in Advocacy for Linguistic Rights: The Catalan Experience

14:30–15:00 Paul Bilbao Sarria (Secretary-General, Kontseilua - Basque country) Language Revitalization in the Basque Country

15:00–15:30 Gerencsér Balázs (Faculty of Law and Political Sciences - Pázmány Péter Catholic University - Hungary): Law of Coexisting Languages: Elements of a Contemporary Language Policy.

November 5.

Ezen a napon a KJI külhoni partnerei és ügyfelei tartanak előadást. Ebédszünetig moderál: Wágner Tamás

10:00–10:30 Berecz-Gál Brigitta - Botka Csaba: Kétnyelvűség a vajdasági Szenttamáson

10:30 – 11:00 Szilágyi Miklós: Óbecsei magyarverés és ifj. Szalma János anyanyelven történő tanúskodáshoz való joga

11:00–11:30 Popovics Sándor: Tolmácsoláshoz való jog Kárpátalján

11:30–12:00 Diósi Artúr: Darcsi Karolina megfélemlítési ügye

12:00–13:00 Ebédszünet

Moderál: Csóti György

13:00–13:30 Korom Ágoston – Szócs Csilla: Visszásságok az erdélyi restitúció során

13:30–14:00 Takács Kató Katalin: Súlyos testi sértés magyarság miatt: az erdélyi Keresztes család ügye; Szentkatolnai restitúciós ügy

14:00–14:30 Advocacy Group for Freedom of Identity (AGFI): Diszkriminációs ügy egy kolozsvári közintézményben

14:30–15:00 Landman Gábor: Anyanyelvhasználattal kapcsolatos peres ügyek Tordaszentlászlón és Marosvásárhelyen

15:00–15:30 Kávészünet

15:30–16:00 Nagy Dávid: Falath Zsuzsanna munkahelyi meghurcoltatása Pozsonyban

16:00–16:30 Korom Ágoston – Keszezh Tünde: Felvidéki kárpótlás kérdése

16:30–17:00 Fiala-Butora János: Peredi helyi népszavazás: nemzetközi szakasz

November 6.

Magyar és angol nyelven, szinkrontolmácsolással. Moderál: Dabis Attila

10:00–10:15 Megnyitó - Kardos Gábor (egyetemi tanár, ELTE ÁJK, a KJA kuratóriumi tagja)

10:15–10:45 Gyeney Laura (helyettes tanszékvezető, PPKE JÁK, a KJA kuratóriumi elnökhelyettese) – Korom Ágoston (kutató, KJI) KJI restitúciós petíciója Dabis Attila Romániából való kitiltásának ügye

PhD-hallgatók és fiatal kutatók előadásai

11:00–11:15 Mészáros Anikó: A Minority Safepack polgári kezdeményezés az Európai Parlament előtt

11:15–11:30 Mireia Gómez i Martínez: Analysis of the Management of Multilingualism in the Central Bodies of the Spanish State

11:30–11:45 Kiss Balázs: A nemzeti kisebbségek parlamenti képviselőinek megítélése Magyarországon és a szomszédos országokban az ACFC véleményeinek tükrében

11:45–12:00 Lulić Emil: Kisebbségi és egyéb jogok ütközésének feloldása a törvényesség és az alkotmányosság tükrében, ismertetve a szerbiai médiastratégiát és törvényt

12:00–12:15 Filep János - Molnár Andrea: Kisebbségi jogok Romániában a jogszabályi és demográfiai változások tükrében

12:15–12:30 Kávészünet

12:30–12:45 Kenneth Kaunda Kodiyo: The Obstacles Involved in Implementing Ethnic Minority's Rights in Kenya.

12:45–13:00 Császár István: Lenini elvekkel az SZKP KB ellen, avagy a kárpátaljai magyar civil társadalom csírái a 1970-es évek szovjet valóságában

13:00– 13:15 Bott Livia: A szlovák - magyar határmenti térség online biztonsága a magyar anyanyelvű gyermekeknek

13:15–13:30 Botond Sándor: Magyar és a román büntetőeljárás törvények kisebbségeket érintő szabályainak összehasonlítása

13:30–13:45 András Hanga: Legitim-e az etnikai identitás Romániában? Az etnikai identitás szerepe a 2022-es romániai népszámlálás tükrében.

A konferencia regisztráció kötelező. Regisztrálni az alábbi email címen tud: kji.konferencia.jelentkezes@gmail.com.

2021. november 5. A Megbékélésért Polgári Egyesület szervezésében Felsőzsolcán, a Rendezvények Házában a Hazajáró stábja által készített *GUPVI – A HALÁL TÁBORAI* című dokumentumfilm bemutatójára és „málenkij robot”-emlékestre kerül sor, amelynek keretében megemlékeznek Zsíros Sándor helytörténészről, a Gulág- és Gupvi-kutatók Nemzetközi Társasága alapító tagjáról. A filmbemutatót követően előadások és kerekasztal-beszélgetés keretében lehetőség nyílik találkozni az alkotókkal és történészekkel, kutatókkal. Résztevők:

- **Papp Annamária** történész, újságíró, a *Szabadság* erdélyi napilap rovatvezetője,

- **Benkő Levente** történész, a kolozsvári *Művelődés* című közművelődési havilap főszerkesztője,

- **dr. Bognár Zalán** történész, a Károli Gáspár Református Egyetem tanszékvezetője,

- **dr. Dupka György** író, újságíró, szerkesztő, történész és lágerkutató, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének elnöke, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára,

- **dr. Murádin János Kristóf** történész, egyetemi oktató, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem kancellárja.

2021. november 5. *Szent István Keresztény Hagyatéka – a Magyar Szent Korona Vármegyei* című vándorkiállítás következő állomása a Kárpátaljai Szövetség szervezésében. Helyszín: Nyíregyházi Váci Mihály Kulturális Központba (Nyíregyháza, Szabadság tér 9.). Kezdés: 11.30 óra.

2021. november 18. Héttorony Fesztivál – Sárospatak, a Művelődés Háza és Könyvtára.

11.00 Népi hangszínek. Ősz címmel Laposá Julcsi gyermekműsora.

17.30 Fényfestészet a Művelődés Háza és Könyvtára külső homlokzatán.

18.30 Építészeti kiállításmegnyitó: Salamin Ferenc – Hegyaljai házak. Megnyitja: Sáros László György, DLA Ybl-díjas építész

19.00 Palya Bea koncertje.

FELHÍVÁS

A sárospataki Tokaj-Hegyalja Egyetem Turizmus és Vendéglátás Tanszéke (vezetője: Dankó László, email: danko.laszlo@unithe.hu) **vállalkozásfejlesztési mesterképzést indít** levelező tagozaton 2022. februártól. Jelentkezni 2021. november 15-ig lehet.

Az MSc képzés egyetemi tájékoztató linkje: <https://www.unithe.hu/2021/10/22/vallalkozasfejlesztes-msc-kepzes-a-the-n/>

Ösztöndíj ügyében is segít a határon túliaknak az egyetem. Nem gazdasági alapidiplomásoknak a különbözőzeti vizsgák letételében maximálisan segítségükre lesznek.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Magyar Kultúra Napja 2022 – XXVI. Pályázat

Harminchárom éve, 1989-től január 22. a magyar kultúra napja. 1823-ban ezen a napon fejezte be Kölcsey Ferenc nemzeti imánk, a *Himnusz* írását.

A Palóc Társaság tanulmányírói pályázatának célja a szülőföld iránti hűség erősítése, a magyarságtudat elmélyítése a felnövekvő magyar ifjúságban, az anyanyelvi képességek fejlesztése és magyar fiataljaink tehetségének kibontakoztatása.

Már 26. alkalommal hirdetjük meg pályázatunkat. Kérjük a Felvidéken, Délvidéken, Erdélyben, Kárpátalján, Órvidéken és Magyarországon, vagyis az egész Kárpát-medencében, valamint a nagyvilág szórányaiban élő magyar fiataljainkat, hogy dolgozataikkal vegyenek részt a pályázaton, gondolataikkal járuljanak hozzá a trianoni szétszakítottság ellenére is élő nemzeti összetartozás eszméjének terjesztéséhez és megszilárdításához.

AZ ALÁBBI TÉMÁK KÖZÜL VÁLOGATHATNAK

AZ I., II. ÉS III. KOROSZTÁLY PÁLYÁZÓI

1. **Szülőfalum (városom)** – Az édes otthon szeretete
2. **Családi körben** – Az összetartozás mindennapjai
3. **Mi lesz veled, Emberke?** – Életem eddigi története
4. **Valóságmese** – Amiről szüleim, nagyszüleim mesélnek
5. **Kincsesláda** – A múlt emlékei családukbán
6. **Válaszút előtt** – A jövő útjai
7. **Mesteremberek, mesterművek** – Akik köztünk élnek, minket gazdagítanak
8. **Sírköveken vadvirág nyílik** – Emlékezés régiekre, történetekre
9. **Száz éve elszakítva** – Az összetartozás tudata nemzetet ment
10. **Édes anyanyelvem** – Létem, jövőm, reményem

A PÁLYÁZATTAL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK:

Résztvevők:

A pályázaton az általános iskolák felső tagozatosai (10–14 évesek) – I. korosztály, a középiskolások (15–18 évesek) – II. korosztály és a felnőttek – III. korosztály, vehetnek részt kizárólag erre a pályázatra készített (más felhívásra, pályázatra be nem adott) akár több dolgozattal is.

TERJEDELEM (kérjük ennek betartását):

Az I. korosztályban a saját szövegű dolgozat legkevesebb 1 gépelt oldal, legtöbb 10 gépelt oldal lehet *(ez oldalanként kb. 50 sort, soronként 70 leütést jelent)*.

A II. és a III. korosztályban a saját szövegű dolgozat *legkevesebb 3 gépelt oldal, legtöbb 25 gépelt oldal lehet*.

Fontos: a mellékletek *(szövegek: adatok, adatközlők, irodalom stb. és rajzok, fényképek, fényképmásolatok)* nem értendők a fenti terjedelembel!

A DOLGOZATÍRÓK ÜGYELJENEK A KÖVETKEZŐKRE

A gépelés kizárólag 12 pontos, Times New Roman betűtípusú, másfeles sorközzel történjék!

A pályamunkák elején fel kell tüntetni:

- a pályázat évszámát így: Magyar Kultúra Napja 2022
- a dolgozatíró nevét

- a pályázó életkorát *(ahány éves a dolgozat írásakor)*

- korosztályát, amelybe életkora szerint tartozik *(I., II. vagy III. korosztály)*
- lakcímét az adott ország nyelvén *(irányítószám, településnév, utcanév, házszám)*
- villámpostája címét *(e-mail)*
- a település nevét magyarul, ahol iskolába jár, vagy ahol dolgozik
- az iskola *(ált. és középiskola, főiskola, egyetem)* nevét, amelynek diákja illetve munkahelye nevét
- a felkészítő tanár nevét, villámlevélcímét és telefonszámát

A dolgozatokat a z.urban@palocarsasag.real-net.sk e-mail kérjük eljuttatni.

Az anyagokat kizárólag egyszerű World.doc formátumban kérjük megküldeni.

A dolgozatok beérkezési határideje: 2021. december 19., vasárnap.

A jelenlétes eredményhirdetést **2022. január 23-án, vasárnap** tervezzük megtartani Budapesten, a Duna Palotában székelő, létrejöttének 10. évfordulóját idén ünneplő Magyarország Házában. Ám a hagyományos ünnepélyes eredményhirdetésre csak abban az esetben kerülhet sor, ha azt a Kárpát-medencei időszerű vírushelyzet miatt hozott magyar, szlovák, ukrán, román, szerb, horvát, szlovén, osztrák kormányzati rendelkezések lehetővé teszik. Ellenkező esetben a pályázat végeredményét honlapunkon és a sajtóban hozzuk nyilvánosságra, illetve a helyezetteket eredményükről villámlevélben értesítjük. Bízunk benne, hogy minden gátló tényező ellenére szép számmal lesznek pályázatíró diákok, őket felkészítő tanárok és felnőttek, akikkel együtt dobben a szív s benne dobben a szó...

A színvonalas pályamunkák elkészítéséhez jó egészséget, örömteli kedvet, kitartó lelkesedést, sok sikert kíván a Palóc Társaság!

Könyvespolc – 2021

Az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális-humán tudományi folyóirat 2002–2021 között megjelent számai itt tekinthetők meg:

<http://kmmi.org.ua/konyvtar/folyoiratok/egyutt>

<http://epa.oszk.hu/00500/00595>)

Megjelent a folyóirat 2021. évi 4. lapszáma.

Kárpátaljai magyar könyvek

(Sorozatszerkesztő és felelős kiadó: Dupka György)

MEGJELENT

Dupka György. Magyar GULÁG-GUPVI rabok Euráziában. Felfedett nyomok Oroszország, Baskíria, Csecsenföld, Azerbajdzsán, Georgia, Örményország, Kazahsztán, Üzbegisztán régióiban. – Történelmi szociográfia. Második, bővített kiadás. Lektor, felelős szerkesztő: dr. Zékány Krisztina. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021 – 450 old.

A GULÁG-GUPVI-kutatók nemzetközi fóruma Kárpátalján 2020. Nemzetközi emlékkonferencia, Beregszász, 2020. november 20. A Szolyvai Emlékpark Évkönyve. Összeállította, a jegyzeteket írta: dr. Dupka György. Lektorálta: dr. Zubánics László. Felelős szerkesztő: dr. Zékány Krisztina. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021 – 250 old.

„A felnégyelt haza”. 100 év versei Trianontól napjainkig, 1920-2020. Kárpátaljai költők antológiája. Összeállította, a szöveget gondozta, a jegyzeteket és az utószót írta: Dupka György. A kötetben olvasható versek önálló kötetekben, gyűjteményekben, valamint az *Együtt* című folyóiratban és más orgánumban jelentek meg. Lektor: Füzesi Magda. Szerkesztő: Shrek Tímea. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021

Elbe Hajnalka. Kárpátaljai magyar gyermekirodalom. Tanulmány. Lektor: Füzesi Magda. Szerkesztő: Ráti Emese. Borító grafika: Elbe Orsolya. Műszaki szerkesztő: Dupka Zsolt. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021

<https://mek.oszk.hu/22000/22099/>

Dupka György. Hungarian literary life in Subcarpathia during the sovjet period (1944–1991). Irodalmi élet Kárpátalján a szovjet időszakban (1944–1991). (Angol–magyar kismonográfia). Fordította: dr. Ortutay Péter. A magyar változat felelős lektora, szerkesztője: dr. Zékány Krisztina. Az angol változat felelős szerkesztője és lektora: dr. Molnár Erzsébet. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021

<https://mek.oszk.hu/22000/22090/22090.pdf>

Zubánics László. A múlt tükrében elmerengve. Északkelet-Magyarország mindennapjai a XVI–XVIII. század fordulóján. Helytörténeti tanulmányok. Szerkesztő: Szemere Judit. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021

<http://mek.oszk.hu/21800/21841/21841.pdf>

Kiss Ágnes. *Magyar újságok Kárpátalján az első csehszlovák köztársaságban.* Sajtótörténet. Lektor és felelős szerkesztő: dr. Zékány Krisztina. Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021

<https://mek.oszk.hu/21800/21807>

Dupka György. *„Jön még egy új világ...” A magyar ’56 kárpátaljai kézikönyve (A forradalom visszhangja a „megrengett Szovjetföldön” 1956–1959).* Készült a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021

<http://mek.oszk.hu/21800/21825/>

ELŐKÉSZÜLETBEN

Bartha Gusztáv. *Kiút.* Kisregény. Felelős szerkesztő: Nagy Zoltán Mihály. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2021

Ortutay Mária. *Múltunk és jelenünk „lámpás emberei”.* Interjúk, visszaemlékezések, önéletrajzi írások. Felelős szerkesztő: Szemere Judit. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2021

Hasznos kulturális, irodalmi, művészeti, tudományos információk

- Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (ezen belül: *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális kéthavi folyóirat és a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat tárolt változata): kmmi.org.ua.
- Kovács Vilmos Irodalmi Társaság: <http://kvit.hu>
- RIT, Kárpátalja Magyar Képzőművészek és Iparművészek Révész Imre Társasága: <https://reveszimretarsasag.hu/>
- Kárpátaljai Credo verséneklő Együttes. Kárpátaljai magyar zene Kárpátaljáról (lemezek): <http://credo.def.hu/Hazunktajilemezek.htm>
- Szolyvai Emlékpark: www.szolyvaipark.com.ua
- Kárpátaljai Tudományos Adatbank: karpataljaiadatbank.net
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola: www.kmf.uz.ua
- Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács: <http://kmat.uz.ua>

Hasznos média linkek

<http://www.karpatalja.ma>

<https://www.karpatinfo.net>

<http://karpataljalap.net>

<http://kiszo.net>

Karpat.in.ua

Dokumentumfilmek

(A YouTube-on elérhető népszerű dokumentumfilmek)

* **Kárpátaljai tragédia**. Rendező: Hajduk Márta.

<https://www.youtube.com/watch?v=hge17S3IEeE>

* **Látótér – Nyelvháború Kárpátalján**

<https://www.youtube.com/watch?v=OMViNQmz5a4>

* **Kárpátalja**

<https://www.youtube.com/watch?v=XycFjziEQgY>

* **Szerelmes földrajz. Kárpátalja**. Vári Fábán László költő, tanár beszél szülőföldjéről.

<https://www.youtube.com/watch?v=uUZqs3nOhRU>

* "ЦІНА ЖИТТЯ НА ЗЕМЛІ ЖИВИХ" фільм-реквієм/Az élet értéke az élő földön film-rekviem, I. rész. Перша частина відеопроекту: Трилогія «Закарпатські угорці і німці: інтернування та депортаційні процеси 1944–1955 рр.». A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

https://www.youtube.com/watch?v=1IbWRIODDY0&list=LLHHIqP_5FDFpREps38a4MCA&index=3

* "Щоб не плакало небо над Україною" (Hogy ne sírjon az ég Ukrajna felett), 2015 p. "Damit der Himmel über der Ukraine nicht weint". Okszana Golovcsuk film-rekviemje, II. rész (ukrán–orosz nyelven). A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

https://www.youtube.com/watch?v=D3g276LcjUI&feature=share&fbclid=IwAR3L3VYRSjMYOylrwvxnwlo0rpbkOnkAWg_RECbOjs7gD001PwirqQOF0jU

* Намальована війна, 2015. Namaliovana viyna (Megfestett háború), 2015. Drawing War, 2014. Okszana Golovcsuk film-rekviemje, III. rész (ukrán–orosz nyelven). A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

<https://www.youtube.com/watch?v=bG0KI0c6ZDA>

https://www.youtube.com/watch?v=bG0KI0c6ZDA&list=LLHHIqP_5FDFpREps38a4MCA&index=1

Forrás: –KMMI, MÉKK, Facebook, www.karpatalja.ma,

www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit (szerkesztő), Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat.

Archívum: kmmi.org.ua